

מקורות פרשת ויקרא תשפ"ד הקורבנות כהשאה לבניית קשרים רוחניים ואנושיים

השכל בעת החטא, יש לו לדעת שנכנס בגדר הבהמות... וכעין זה מצאתי לרמב"ן (א,ט) שכתב ... וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה, וכרעים כנגד ידיו ורגליו העושים כל מלאכתו, ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו - כדי שיחשוב אדם כי חטא לאלוקים בגופו ובנפשו וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו, לולי חסד הבורא שלקח ממנו תמורה.

ויקרא א,ב: דבר אל בני ישראל ... אדם כי יקריב מכם קרבן לה', מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן.

מאמר באתי לגני תש"י אות ב: יוקשה דהיה לו לומר 'אדם מכם כי יקריב קרבן?' אלא כך פירושו: 'אדם כי יקריב' - כאשר בא אדם להתקרב לאלוקות, הנה 'מכם קרבן להוי' - מכם ממש, וממשיכה התורה: 'מן הבהמה', היינו מהבהמה שבלבו של אדם, שהוא הנפש הבהמית.

רבי מנחם רגנאטי בראשית: דע כי הקרבן מקרב הכחות ומאחדם זו לזו ועל כן נקרא קרבן, כדאיתא בספר הבהיר (קט) אמאי איקרי קרבן? על שם שמקרב.

4. מאמר 'אדם כי יקריב' בתחילת הספר לקוטי תורה: 'מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן' יש מי שהוא בחינת בקר, כמו שור נגח, והיינו שהוא כעסן ורתחן בטבעו. ויש מי שאינו רתחן בטבעו וחלק הרע שבו הוא היותו בעל תאוה, והוא שנפשו הבהמית היא מבחינת צאן שאינם נגחנים, אדרבה קולם ברחמנות, אלא שהם בעלי תאוות - כל אלה צריך לאכפא (לכוף ולהמעט הכעס והתאוה).

האדמו"ר הריי"ץ: הרי התורה היא לימוד בהיר כיצד ללכת בדרכים היפות - גם בחיי הרוח וגם בחיי המשפחה והחברה - וכיצד בא יהודי לעבור עבירה? אלא הצעד הראשון הוא דרך הדברים המותרים. היצר מפתה את האדם לוותר בכל דבר מותר, במאכל, במשתה ובכל דברי תענוג, עד שהאדם הופך להיות מופרע ומתדרדר ח"ו לחיים גופניים-בהמיים. 'המלאך המוות' של הנברא היפה ביותר - האדם - הוא הוויתור לעצמו בכל מה שמותר. חיפוש התענוג בגשמיות ובחיים גופניים.

5. מהר"ל (נתיבות עולם ב אהבת ה' א): בכל מקום שהדבר מתאוה אל דבר שהוא הפכו, הדבר הזה כדי שיושלם באותו הדבר ומכיון שיושלם בו נעשה עמו דבר אחד ומצד זה האהבה.

אור התורה שמות ד א'ש"ד: עונתה מלשון 'יעננו ביום קראנו', ויהיה ביום ההוא אענה נאום ה'.

1. ויקרא א: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה'.

רש"י: 'אדם כי יקריב' - כשיקריב (מרצונו), בקרבנות נדבה דיבר העניין.

רמב"ם שגגות א: כל העובר בשגגה על אחת ממצוות לא תעשה ... שחייבין עליה כרת - חייב להקריב קרבן חטאת ... כגון המחלל את השבת, העושה מלאכה או האוכל ושותה ביום הכפורים.

שגגות ט: על חמש עבירות [זדון] מביא קרבן אשם והוא הנקרא אשם ודאי ... כיצד כל מי שיש בידו שוה פרוטה ומעלה מממון ישראל ... וכפר בו ונשבע לשקר, בין בזדון בין בשגגה, הרי זה מביא אשם על חטאו וזהו הנקרא אשם גזלות, ואין מתכפר לו באשם זה עד שישביח הממון לבעליו.

בראשית ח: ויבן נח מזבח לה' ויקח מכל הבהמה הטהרה ... ויעל עלת במזבח ... וירח ה' את ריח הניחח ויאמר ה' אל לבו לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם, כי יצר לב האדם רע מנערי -

אבן עזרא: 'הניחח' מלשון מנוחה ... שהניח הריח מהזעף.

רמב"ם מלכים יא: המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם, מקריבין קרבנות.

2. גיטין צ,ב: כל המגרש אשתו ראשונה [אשת נעוריו מזיווג ראשון], אפילו מזבח מוריד עליו דמעות, שנאמר (מלאכי ב,יג): 'פסות דמעה את מזבח ה', בכי ואנקה ... ואמרתם על מה? על כי ה' העיד בינך ובין אשת נעוריך אשר אתה בגדתה בה והיא חברתך ואשת בריתך'.

שו"ת ציץ אליעזר חי"ד סימן צח [הרב אליעזר וולדנברג, מחשובי הפוסקים בדור הקודם]: רבנו חננאל לא גרס תיבת 'אפילו' מזבח, אלא רק 'מזבח מוריד עליו דמעות'. ויש להבין, מדוע המזבח הוא זה שמוריד דמעות?

3. חגיגה טז,א: ששה דברים בבני אדם - שלשה כמלאכי השרת ושלשה כבהמה. שלשה כמלאכי השרת: יש להם דעת כמלאכי השרת, מהלכין בקומה זקופה כמלאכי השרת ומספרים בלשון הקדש כמלאכי השרת. שלשה כבהמה: אוכלין ושותין כבהמה, פריץ ורביץ כבהמה ומוציאין רעי כבהמה.

ספר החינוך צה: עוד יש התעוררות בקרבן, מצד הדמיון [בין האדם והבהמה] ... רק שבזה ניתן שכל ובוזה לא, ובהיות האדם יוצא מגדר